

**DỰ ÁN HỖ TRỢ KỸ THUẬT VÀ CHÍNH SÁCH ĐỂ THỰC
HIỆN ĐỀ ÁN TÁI CƠ CẤU NGÀNH
NÔNG NGHIỆP VIỆT NAM (ARP-TPA)**

Địa chỉ: Số 2 Ngọc Hà, Ba Đình, Hà Nội

Tel: 37711736; Fax: 37713071; Email: isgmard@mard.gov.vn

HỘI NGHỊ TOÀN THỂ ISG

**Hợp tác quốc tế thúc đẩy vì tăng trưởng nông nghiệp bền vững để thích ứng với biến
đổi khí hậu và thời tiết cực đoan**

Hà Nội, ngày 06 tháng 12 năm 2016

Khách sạn Melia Hanoi, Số Lý Thường Kiệt, Hoàn Kiếm, Hà Nội

BIÊN BẢN

Chủ trì:

- Ngài Nguyễn Xuân Cường – Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
- Ông Lê Quốc Doanh – Thứ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
- Bà Louise Chamberlain – Quyền Trưởng đại diện thường trú UNDP tại Việt Nam
- Ngài Christian Berger – Đại sứ Đặc mệnh toàn quyền CHLB Đức tại Việt Nam

Các Chủ tọa phát biểu khai mạc hội nghị

I. PHIÊN THAM LUẬN

- Ông Nguyễn Văn Tinh, Cục trưởng, Phó tổng cục trưởng Tổng cục Thủy lợi, trình bày về Định hướng ưu tiên HTQT phát triển nông nghiệp bền vững trong bối cảnh BĐKH và thời tiết cực đoan
- Ông Nguyễn Linh, Cán bộ chương trình FAO trình bày về Hỗ trợ kỹ thuật Chương trình MTQG Xây dựng Nông thôn mới
- Ông Christian Henkes, Phó trưởng đại diện Tổ chức Hợp tác Quốc tế Đức (GIZ) tại Việt Nam kiêm Cố vấn trưởng Chương trình Quản Lý Tổng Hợp Vùng Ven Biển, trình bày về Sáng kiến tăng cường chống chịu biến đổi khí hậu tại Đồng bằng sông Cửu Long

- Ông Đào Xuân Lai, Trưởng phòng phát triển bền vững UNDP, trình bày về Sáng kiến của UNDP trong hỗ trợ chính sách và kỹ thuật để ứng phó với biến đổi khí hậu và thời tiết cực đoan.
- Ông Chu Văn Chuông, Phó Vụ trưởng Vụ HTQT, Tổ trưởng tổ đàm phán các vấn đề nông nghiệp trong khuôn khổ UNFCCC, chia sẻ thông tin về kết quả Hội nghị lần thứ 22 các bên tham gia Công ước khung của Liên Hợp quốc về biến đổi khí hậu và kế hoạch đóng góp dự kiến do quốc gia tự quyết định (INDC) của ngành nông nghiệp

II. PHIÊN THẢO LUẬN

Ông JongHa Bae – Trưởng đại diện FAO

Ông JongHa Bae thể hiện sự vinh hạnh khi được đại diện cho FAO phát biểu trong hội nghị toàn thể ISG. Ông cho biết nông nghiệp tiếp tục đóng vai trò hết sức quan trọng trong vấn đề giảm nghèo và lương thực Việt Nam, đóng góp 21% GDP. Các vấn đề quan trọng khác là cà phê, cao su, nuôi trồng và đánh bắt thủy sản đóng góp 3% GDP Việt Nam, 22% của kim ngạch xuất khẩu, góp phần tạo sinh kế cho nhiều người dân Việt Nam, qua đó thể hiện vai trò hết sức quan trọng của nông nghiệp trong 3 thập kỷ qua.

Ông cho rằng Việt Nam đang phải đối mặt với rất nhiều thách thức, trong đó có suy thoái môi trường và thời tiết cực đoan gây ra rất nhiều thiệt hại cho nhà cửa và canh tác, vấn đề nước biển dâng cũng ngày càng nghiêm trọng, gây ảnh hưởng đến xâm nhập nội địa và gây ảnh hưởng trực tiếp đến cây lúa. Xâm nhập mặn cũng ảnh hưởng đến rất nhiều hộ nông dân, với hơn 9000 ha đang bị ảnh hưởng bởi xâm nhập mặn. Tổng thể nghiên cứu cho thấy Biến đổi khí hậu sẽ làm giảm sản lượng của lúa gạo và cây trồng khác.

Trưởng Đại diện FAO Việt Nam nhấn mạnh nếu không có các hành động khẩn cấp thì hàng triệu người nữa sẽ phải sống trong nghèo đói. Ông cho biết văn phòng FAO khu vực Châu Á Thái Bình Dương cam kết hỗ trợ các quốc gia thành viên để triển khai các hành động ứng phó với Biến đổi khí hậu với mục tiêu đầu tư hơn 100 triệu đô để tìm ra một phương thức tài chính mới ở cấp quốc gia. FAO và UNDP đang hỗ trợ với nhau để hỗ trợ các quốc gia thành viên, trong đó có Việt Nam thực hiện các chương trình lồng ghép thích ứng với Biến đổi khí hậu, trong đó có chương trình REDD+ với hy vọng sẽ giảm phát thải và suy thoái rừng ở các quốc gia đang phát triển. FAO cũng đã hỗ trợ Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Việt Nam trong ứng phó với Biến đổi khí hậu. Ông chúc cho hợp tác của tất cả các cơ quan tổ chức tại hội nghị ngày càng phát triển nhằm gia tăng hợp tác quốc tế để đẩy mạnh ứng phó với Biến đổi khí hậu vì sự thịnh vượng của Việt Nam trong tương lai.

Ông Norio Saito – Phó trưởng đại diện Ngân hàng Phát triển châu Á (ADB)

Ông Saito khẳng định giữa Bộ nông nghiệp và Phát triển nông thôn và ADB có mối quan hệ cộng tác rất lâu bền. ADB đang hỗ trợ nhiều dự án do Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn triển khai trong lĩnh vực quản lý thủy lợi, quản lý rừng, v.v... Thời gian qua, do ảnh hưởng bởi hạn hán và xâm nhập mặn ở Đồng bằng sông Cửu Long, ADB đã phê duyệt hai khoản vay để hỗ trợ các tỉnh bị ảnh hưởng, ông Saito nhấn mạnh cần ưu tiên xây dựng kế hoạch phù hợp với phát triển kinh tế xã hội của chính phủ trong đó có ứng phó với Biến đổi khí hậu, đây cũng là ưu tiên của ADB hỗ trợ Việt Nam trong 5 năm tới. Ông cho biết ADB mong đợi để đối thoại với Bộ nông nghiệp và Phát triển nông thôn và các tổ chức khác để ứng phó với Biến đổi khí hậu.

Về nhu cầu về quản lý thích ứng, ông Saito cho rằng cần phải đưa ra được các dự báo về Biến đổi khí hậu để nắm rõ được các tác động xảy ra ở Việt Nam, qua đó lồng ghép vào các phương pháp tiếp cận cụ thể. Vì Biến đổi khí hậu đòi hỏi rất nhiều nỗ lực khác nhau, vượt qua khuôn khổ và chức trách của bất kỳ bộ ngành đơn lẻ nào, nên nếu không có sự tham gia và đóng góp từ tất cả các bộ ngành thì sẽ khó giải quyết được. ADB rất mong đợi được phối hợp với các đối tác khác để giúp Việt Nam thích ứng hơn với Biến đổi khí hậu.

Ông Nguyễn Hữu Ninh – Chủ tịch Hội đồng Quản lý Trung tâm nghiên cứu Giáo dục và Phát triển môi trường, Liên hiệp các Hội KHKT Việt Nam

Ông Ninh nêu ra sự bất cập về thông tin kịp thời. Ông nêu ví dụ về việc tất cả các nước đều đã sẵn sàng cho El Nino ở COP22. Ở Việt Nam, chỉ số theo dõi El Nino đều phát hiện được sớm nhưng khi có thông tin thì mùa vụ đã thay đổi khiến cho tất cả các bộ ngành đều lúng túng.

Ông cũng cho rằng truyền thông cần cải thiện và rút ra được những bài học cũng như kinh nghiệm, đưa ra cần thực hiện được

Ông Mai Quang Vinh – Chủ tịch Hội đồng quản trị AgriMedia

Ông Vinh cho biết AgriMedia đã và đang xây dựng hệ thống thông tin thời tiết nông nghiệp và môi trường trên quy mô cả nước. Hệ thống này sử dụng các công nghệ của Áo, Thụy Sĩ và Nhật Bản và có hợp tác với cả Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Tài nguyên và Môi trường và các tổ chức trong nước để thực hiện các dự án. Hệ thống này còn tự động cảnh báo các thông tin về thời tiết.

AgriMedia cũng phối hợp với Mobiphone và Vinaphone để phát hành bản tin miễn phí và xây dựng một hệ thống thông tin thời tiết. Ông mong đợi sự hỗ trợ của nhà nước về mặt dịch vụ để hoàn thiện hệ thống.

Ông Vũ Thế Long – Phó giám đốc Trung tâm nghiên cứu và đào tạo phát triển cộng đồng(RTCCD)

Ông Long cho rằng Biến đổi khí hậu là sự suy thoái và thảm họa môi trường. Đây có sự tác động của cả yếu tố tự nhiên và con người nên cần phải đi rộng phân tích các tác động. Ông nêu ra ví dụ về việc xây nhà máy thủy điện làm ảnh hưởng đến cả ngành du lịch.

Bà Vũ Thị Minh Hồng – Giám đốc trung tâm phát triển nông thôn bền vững

Bà Hồng nhấn mạnh tầm quan trọng của các tổ chức xã hội trong hỗ trợ ứng phó với Biến đổi khí hậu trong nông nghiệp. Bà đề xuất Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn có cơ chế làm việc hợp tác chặt chẽ với các tổ chức xã hội/phi chính phủ và các tổ chức quốc tế.

Ông Geert Vansintjan – Phó đại sứ Bỉ tại Việt Nam

Ngài Phó Đại sứ cho rằng các thảm họa Biến đổi khí hậu có thể gây ra rất nhiều tác động với Việt Nam và rất khó để tưởng tượng ra những gì có thể xảy ra. Ông cho biết Bỉ và châu Âu hiện đang có nhiều mô hình hợp tác đối với Việt Nam. Các mô hình dự báo này có thể được sử dụng và đúc kết ra được các kinh nghiệm nhằm sử dụng nguồn tin hiệu quả hơn trong tương lai. Ông nhấn mạnh cần phải có các hoạt động dự phòng tác động của Biến đổi khí hậu nhiều hơn, chẳng hạn như về vấn đề ô nhiễm đã và đang xảy ra ở tất cả các địa bàn khác nhau trong cả nước. Ông cũng chia sẻ là Bỉ chỉ hỗ trợ Việt Nam trong các vấn đề kỹ thuật.

Ông Trương Thanh Tùng – Phó chủ tịch UBND tỉnh Đắk Nông

Ông Tùng chia sẻ về hạn hán lịch sử tháng 4/2016 đã có dự báo rất kịp thời để dừng trồng lúa, nhưng với tiêu và cà phê dù biết trước vẫn không thể dừng được nên chịu thiệt hại nặng. Hiện giờ Tây Nguyên và Đắk Nông vẫn đang mưa và ảnh hưởng đến tiêu và cà phê. Ông Tùng cho rằng phải tái cơ cấu ngành nông nghiệp Việt Nam thích ứng với Biến đổi khí hậu. Vấn đề phục hồi rừng là hết sức cần thiết trong bối cảnh hiện nay vì trong thời gian vừa qua, chất lượng rừng của Tây Nguyên và Đắk Nông là rất nghiêm trọng, để triển khai một cách ổn định bền vững thì phải có những chế độ hợp lý. Ông mong Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn có những chính sách ưu đãi để hỗ trợ phát triển rừng.

Phó Chủ tịch tỉnh Đắk Nông cũng nhấn mạnh tầm quan trọng của quy hoạch triển khai chương trình nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao. Ông cho biết hiện nay trên địa bàn của Đắk Nông thu nhập trên ha là rất thấp với chỉ 3 triệu đồng và mong có những sự hỗ trợ hợp lý từ nhà nước cho tỉnh Đắk Nông.

III. KẾT LUẬN

Bà Louise Chamberlain – Quyền Trưởng đại diện thường trú UNDP tại Việt Nam

Bà Louise đánh giá cao các cuộc thảo luận của hội nghị. Bà cho rằng có 4 điểm mà rất quan trọng. Điểm thứ nhất là dự báo để đảm bảo trồng trọt kế hoạch sản xuất, tạo ra sự linh hoạt trong kế hoạch sản xuất để có cách thức thích ứng với Biến đổi khí hậu. Một điểm quan trọng nữa là nâng cao hiểu biết người dân để giúp cho các nguồn lực được sử dụng một cách hiệu quả. Điểm thứ ba là việc xử lý tổn thất và để có những biện pháp dự phòng để hạn chế các tổn thất này. Cuối cùng là huy động các cộng đồng và xã hội dân sự tham gia vào quá trình lập kế hoạch. Bà cũng nhấn mạnh phụ nữ không chỉ nên là nạn nhân mà nên đóng vai trò dẫn dắt trong giảm thiểu tác động Biến đổi khí hậu. Trong nỗ lực toàn diện về ứng phó với Biến đổi khí hậu, tất cả các bên cần phải có các kế hoạch, giải pháp và định hướng.

Ngài Christian Berger - Đại sứ Đặc mệnh toàn quyền CHLB Đức tại Việt Nam

Ngài Đại sứ nhấn mạnh đây cuộc họp rất quan trọng để phía Đức có những chương trình phối hợp toàn diện hơn cùng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn nhằm xử lý những thách thức lớn. Ngài cho rằng nếu các bên có những khung hợp tác dài hạn thì có thể ứng phó tốt hơn. Tại cuộc họp này các bên đã có thể tạo ra những khung thông tin và nguồn lực. Và nếu các bên có thể phối hợp với nhau để cùng nhìn về một hướng thì sẽ hiệu quả hơn.

Ngài Nguyễn Xuân Cường – Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn.

Bộ trưởng nhấn mạnh Biến đổi khí hậu là một trong những thách thức lớn nhất mà loài người đang phải đối phó. Nếu chỉ là một quốc gia, một cộng đồng thì ko thể ứng phó được. Hôm nay Việt Nam nhận được sự giúp đỡ của Cộng đồng quốc tế, các chuyên gia, các tổ chức xã hội, khoa học, quản lý, những sáng kiến và ý kiến đối với Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đối với Việt nam là hết sức quý báu. Những đề xuất kiến nghị cũng rất sát với chủ trương. Bộ trưởng giao cho Thứ trưởng Lê Quốc Doanh tổng hợp và lãnh đạo Bộ sẽ làm việc trực tiếp về các đề xuất này. Bộ trưởng chia sẻ thời gian tới sẽ có một diễn đàn tham vấn chung về khí hậu và Việt Nam sẽ không chỉ dự báo mà cũng sẽ có hành động. Ngài Bộ trưởng rất coi trọng những ý tưởng và ý kiến hôm nay, đặc biệt là ý kiến của đại diện GIZ,

“Tất cả phải tập hợp thành một vector trên một trục thì mới tạo thành sức mạnh”. Ngài Nguyễn Xuân Cường khẳng định Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn sẽ chính thức làm việc để thực hiện các cơ chế hành động, đồng thời chất lọc những khuyến nghị để kiến nghị với Thủ tướng chính phủ tiếp tục hoàn thiện thể chế cơ chế, chương trình hành động quốc gia ứng phó với Biến đổi khí hậu.

Thay mặt ban tổ chức, ngài Bộ trưởng cảm ơn các vị đại biểu và bày tỏ mong muốn cộng đồng quốc tế sẽ có những hành động cụ thể để Việt Nam nói riêng và thế giới nói chung có kết quả cao nhất trong ứng phó với Biến đổi khí hậu.

Duyệt

Người lập

Trần Kim Long

Vụ trưởng Vụ Hợp tác quốc tế

Trần Nguyên Thành

Thư ký